

Suomen Keeshond ry
Yhteyshenkilö Outi Hälli
Rantatie 13 M
13300 Hämeenlinna
outi.halli@helsinki.fi
0400-803312

06.04.2010

Suomen Kennelliitto ry
Hanna Bragge
Kamreerintie 8
02770 Espoo
hanna.bragge@kennelliitto.fi

LAUSUNTO

Suomen Kennelliiton lausuntopyyntö Kennelliiton yleisestä jalostusstrategiasta

Suomen Keeshond ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien Suomen Kennelliiton yleistä jalostusstrategiaa. Pahoittelemme, että lausuntomme saapuu selvästi annetun määräajan jälkeen ja toivomme, että lausuntomme voidaan silti ottaa huomioon.

Yleistä

Yhdistyksemme pitää yleisen jalostusstrategian laatimista Kennelliitolle erittäin tarpeellisena hankkeena. Jalostusstrategiassa otetaan selvästi kantaa useisiin tärkeisiin kohtiin rotukoirien jalostuksessa ja pyritään määrittelemään Kennelliiton yleinen näkemys näistä asioista. Selkeää tahdon ilmausta rotukoirien jalostusta ohjaavalta Kennelliitolta on pidettävä erinomaisen myönteisenä kehityksenä.

Nyt lausuntokierroksella oleva luonnos on ehdotus Suomen Kennelliiton ensimmäiseksi jalostusstrategiaksi. Luonnos on Suomen Keeshond ry.:n mielestä erittäin kunnianhimoinen yritys puuttua rotukoirien jalostuksen ongelmakohtiin ja muotoilla hyvinkin konkreettisia keinoja ongelmien ratkaisemiseksi. Yhdistyksemme mielestä jalostusstrategialuonnokseen on sisällytetty huomionarvoisimmat rotukoirien jalostuksen kulmakivet kuten perinnöllisen monimuotoisuuden säilyttäminen, hyvä terveys, toimiva rakenne ja käyttötarkoitukseen sopiva luonne. Niinpä rotujärjestömme pitää jalostusstrategialuonnokseen valittuja ydinasiakohtia asianmukaisina. Lisäksi on huomionarvoista, että jalostusstrategiaa on koetettu muotoilla heti käytäntöön sovellettavaksi.

Jalostusstrategialuonnoksen kunnianhimoisuus ja reipas käytännön asioihin tarttumisen tahto on rotujärjestömme mielestä myös ehdotuksen merkittävin heikkous. Emme voi välttyä ajatukselta, että jalostusstrategiassa yritetään ratkaista hyvin moni, sinänsä erittäin huomionarvoinen, rotukoirien jalostuksen ongelmakohta ylhäältä päin kovin nopealla aikataululla.

Jalostusstrategiasta käy hyvin selvästi ilmi Kennelliiton vahva ja sinänsä oikein kannatettavana pidettävä tahto vaikuttaa rotukoirien jalostukseen Suomessa. Valitettavasti vahva tahto vaikuttaa asioihin on mielestämme johtanut strategiatasolle liian yksityiskohtaisiin ohjeisiin ja rajoituksiin, jopa vaatimukseen ja pakkoon, yleisten tavoitteiden asettamisen ja suositusten antamisen sekä kannustamisen ja palkitsemisen kustannuksella. Näin ollen katsomme, että Kennelliiton

jalostusstrategian yksityiskohtainen sisältö on ristiriidassa Fédération Cynologique Internationale (FCI) Breeding Strategy -asiakirjan hengen kanssa. Omassa strategiassaan FCI toivoo koulutuksen olevan ensisijainen keino asioihin vaikuttamiseksi ja pyytää välttämään tiukkoja sääntöjä ja vaatimuksia jalostuksen ohjauksessa. Rotujärjestömme toivoo Suomen Kennelliiton kunnioittavan kansainvälisen keskusjärjestön linjausta vedoten FCI:n esille nostamaan perusteluun turvata perinnöllisen monimuotoisuuden säilyminen. Näkisimme hyvin mielellämme strategiatasoiseen asiakirjaan kirjattavan yleisen tason ajatuksen kasvattajien palkitsemisesta hyvin tehdystä työstä jopa euromääräisillä korvauksilla (esimerkiksi rekisteröintimaksujen porrastamisella laadukkaan kasvatustyön tunnustuksena).

Vaikka varmasti on totta, että ongelmiin on puututtava, on muutoksen mahdollistamiseksi asioille annettava aikaa ja kernaasti koettava osallistaa rotukoira jalostuksen toimijoita mahdollisimman kattavasti. Jalostusstrategiasta on järjestömme mielestä huomattavissa hieman kiireessä kasatun tuntu. Tämä käy selvästi ilmi kommentointiaikataulun kiireisyyden lisäksi myös luonnoksen huolimattomasta muotoilusta ja kirjoitusasusta. Harmillisesti viimeistelemätön kirjoitusasu ei ole omiaan herättämään lukijan luottamusta.

Toivoisimme Kennelliiton vielä harkitsevan jalostusstrategiansa käyttömahdollisuuksia tämän hetkisen luonnoksen sisältöä enemmän oman toimintansa kehittämisen, toiminnan painopistealueiden ja toiminnan resurssien jakamisen kannalta. Harmillisesti Kennelliiton jalostusstrategialuonnos on liian helposti luettavissa listaksi vaatimuksia ja ohjeita muiden toimintaa kohtaan, jolloin Kennelliiton oma, aktiivinen toiminta jää vähäiseen osaan. Samalla kun yleiselle toiminnalle asetetaan suuntaviivoja, olisi mielestämme perusteltua selvästi ilmaista Kennelliiton pyrkimys ohjata resursseja tärkeimpien asiakohdientoteuttamiseksi.

Yksityiskohtaiset kommentit

Kohta 1.

"Taustaa" kohdassa mainitaan FCI:n Breeding strategy ja tämä asiakirja ilmeisesti ajateltu liitettävän Kennelliiton jalostusstrategiaan. Lausuntopyyntöön liitteenä on kuitenkin vain FCI:n Breeding Commissionin elimen tekemä ehdotus FCI:n General Committee elimelle. Mahtaako Breeding strategy asiakirja olla tällä hetkellä jo hyväksytty FCI:ssä? Toivottavasti näin on, sillä muussa tapauksessa yhdistyksestämme tuntuu hieman huolestuttavalta osaltaan perustaa kotimaista strategiaa mahdollisesti hyväksyttävään kansainväliseen asiakirjaan.

Kohta 3.

Kohdassa puhutaan jalostuksen ohjauksesta. Kohta, jossa puhutaan poikkeuslupa-anomuksiin liittyvistä perusteluista, on vaikeaselkoinen. Oletuksemme on, että rodulle määritellyt PEVISA ehdot ovat kirjattuina rodun jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) jalostusehtoihin. Jos rodun PEVISA ohjelmasta poikkeamiseen on haettu lupaa, on mielestämme melkoisen ilmeistä, että koirat tai yhdistelmä eivät täytä JTO:n jalostusehtoja. Tätä oletusta vastaan peilattaessa tämä arviointikohta vaikuttaa tarpeettomalta -miksi pitäisi arvioida jo lähtökohtaisesti toteutuvan poikkeaman olemassa oloa. Ymmärtäisimme tämän kohdan paremmin, jos kohdassa pyydettäisiin arvioimaan, aiheuttaako PEVISA-ohjelmasta poikkeaminen (ja samalla JTO:n jalostusehtojen "rikkominen") todennäköisesti suurempaa haittaa kuin mitä poikkeamalla olisi saavutettavissa. Eli peräänkuuluttaisimme, emme jo lähtökohtaisesti poikkeaman toteutumisen arviointia, vaan hyötyhaitta-analyysejä.

Toki, tällä hetkellä joillakin roduilla on varmaankin olemassa PEVISA ohjelmia, joiden vaatimuksia

ei ole kirjoitettu jalostuksen tavoiteohjelmiin. Tällaiset tilanteet kuitenkin on ilmeisesti toivottu korjattavaksi ohjelmia päivitettäessä eli strategiatasolla nämä tapaukset voitaneen sivuuttaa. Lisäksi mielestämme on vielä tarpeen miettiä, tarvitaanko näin yksityiskohtaista PEVISA-ohjelmien ja jalostuksen tavoiteohjelmien sovellusesimerkkiä strategiatasoisessa tekstissä.

Kohta 4.

Kohdan alussa todetaan Kennelliiton jalostusstrategian perustuvan mm. rotukohtaisiin jalostuksen tavoiteohjelmiin. Mielestämme keskusjärjestön strategian ja jäsenjärjestöjen tavoiteohjelmien suhteen pitäisi kuitenkin olla nimenomaan toisin päin. Keskusjärjestön strategiassa määritellään suuntaviivat ja yleiset tavoitteet ja tärkeimmät toteuttamiskeinot rotukoerien jalostuksen ohjaukselle. Rotujärjestöjen JTO:t laaditaan sitten perustuen keskusjärjestön strategiaan noudattamaan hengeltään ja sisällöltään korkeampi tasoisen asiakirjan sisältöä. Sen sijaan, strategian sisältämien asioiden toteutuksen voi katsoa perustuvan jalostuksen tavoiteohjelmiin - JTO:t ovat strategian toteutuksen työkaluja. Ylipäätään, neljännen kohdan alussa kannattaa nimenomaan pyrkiä selventämään, mitkä kohdat ja asiat liittyvät nimen omaan jalostusstrategian perusteisiin (jos mitkään), ja mitkä ovat sen toteuttamisen työkaluja, painopistealueita tai tavoitteita. Jalostusstrategian ja jalostuksen tavoiteohjelmien välinen suhde tulee käydä selväksi strategiatekstiä lukiessa.

Yhteiset, Kennelliiton tekemät, kyselylomakkeet käyttäytymis- ja terveystutkimusten toteuttamiseksi ovat mielestämme erittäin hyvä ja kannatettava ajatus. Lomakkeiden lisäksi yhdistyksemme toivoo Kennelliitolta ohjausta kyselyiden järjestelmälliseksi toteuttamiseksi. Ikävä kyllä, huonosti toteutettu kysely saattaa jopa olla pahempi vaihtoehto kuin ei kyselyä ollenkaan. Tietoa käyttäytymis- ja terveysominaisuuksista tarvitaan välttämättä, mutta tiedon on oltava laadukasta. Virheellinen tai liian epätäydellinen tieto on harhaanjohtavaa.

Kastroitujen urosten näyttelyosallistumisen sallimista rotujärjestömme tervehtii ilolla.

Kroonisten sairauksien ja vaivojen suhteen varoisimme listaamasta yksittäisiä sairauksia strategiatasoisessa asiakirjassa. Tämän kaltaiset listat ovat yleensä mahdottomia tehdä tasapuolisesti ja kattavasti, minkä lisäksi ne ovat yleensä vanhentuneita jo valmistuessaan. Listauksen sijasta jalostusstrategiassa voisi pyrkiä määrittelemään kroonisten sairauksien ja vaivojen ja näiden lääkinnän kriteerit, joita tulkitsemalla voitaisiin ratkaista, voisivatko joitain tiettyä sairautta sairastavat koirat osallistua näyttelyihin. Ehdotus: "Näyttelyihin voivat osallistua sellaisia kroonisia sairauksia sairastavat tai kroonisista vioista kärsivät ja näiden vuoksi lääkityksellä olevat koirat, joiden sairaus tai vika ei aiheuta koiralle kipua tai joiden lääkityksen ei voida katsoa parantavan koiran yleistä suorituskykyä näyttelytilanteessa pl. sairauden aiheuttaman haitan poistaminen." Jos sairauksien listaaminen kuitenkin nähdään välttämättömänä, kannattanee listaus tehdä ohjetasoisessa asiakirjassa, jolloin listan päivittäminen on sujuvampaa, ja tyytyä strategiassa viittaamaan tähän ohjeeseen.

Lause "EJ-rekisteriin voidaan entistä yksinkertaisemmin siirtää koiria, joita ei tulisi käyttää jalostukseen." on irrallinen ja sisältöön täysin tyhjä. Olisiko parempi sanoa (jos tämä on kohdan "henki"): EJ-rekisterin tehokkaampaa ja tarkoituksenmukaisempaa käyttöä pyritään edistämään. Jos näin on tarkoitettu, on ehdotus mielestämme sisällöltään hyvä ja kannatettava.

Rotujärjestöille tarjottu oikeus jalostustietokannan tietojen muokkaamiseen on tervetullut. Asiaa käsittelevä kappale on valitettavasti huonosti kirjoitettu ja siinä mennään liiaksi yksityiskohtiin.

Ehdottaisimme, että strategiatasoiseen tekstiin kirjataan se tavoite, johon pyritään (tässä tapauksessa jalostustietojärjestelmän tietojen oikeellisuuden parantaminen) ja aivan yleisesti kerrotaan ne keinot, joilla tähän pyritään (rotujärjestöille tarjottu korjausmahdollisuus). Esimerkit ja yksityiskohtaiset toteutusajatukset eivät mielestämme kuulu strategiatekstiin.

Kasvattajan vastuusta kirjoitetaan "Kaikki Kennelliiton rekisteröimät kasvattajat, joilla on Kennelliiton ja FCI:n hyväksymä kennelnimi, allekirjoittavat Kennelliiton kasvattajasitoumuksen ja toimivat sen edellyttämällä tavalla." Sisällön ajatus on hyvä, mutta kirjoitusasu lienee kovin ajattelematon. Kasvattajaa, jolla on jo kennelnimi, ei voine jälkikäteen velvoittaa allekirjoittamaan kasvattajasitoumusta. Asia pitää mielestämme kääntää toisinpäin: "Jotta kasvattajalle voidaan myöntää Kennelliiton hyväksymä kennelnimi, on hänen allekirjoitettava Kennelliiton kasvattajasitoumus." Jättäisimme myös maininnan FCI:stä pois, sillä ymmärtääksemme emme voi omassa kansallisessa strategiassamme antaa ehtoja toisen, kansainvälisen järjestön toiminnalle. Luonnollisesti tässä tulee mietittäväksi, mitä tehdään niille lukuisille kasvattajille, joilla on jo kennelnimi. Voidaanko kasvattajasitoumuksen allekirjoitusta vaatia esimerkiksi kasvattajanimen myöntämisen peruutuksen uhalla tai jollakin muulla (pehmeämmällä) keinolla?

Vapaaehtoinen terveys- ja luonneohjelma on ajatuksena erittäin kannatettava ja voi olla hyvin toteutettuna oivallinen työkalu koiriemme tärkeisiin ominaisuuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa. Lisäksi kasvattajalle myönnettävä "laatupentustatus" on mielestämme hyvä tapa kannustaa kasvattajia strategian mukaiseen toimintaan. Olisiko tässä yhteydessä mahdollista palkita laatupentustatuksen saavia kasvattajia jopa rekisteröintimaksujen helpotuksilla? Yleisesti ohjelmaa koskeva kohta on mielestämme kirjoitettu heikosti jäsenellen. Pitäytyisimme sisällössä jälleen yleisemmällä tasolla.

Vapaaehtoisen ohjelman toteutuksessa kannattaisi mielestämme vielä pohtia tarkemmin kasvattajien toiminnan auditointia pelkkien, hieman ikävältä kuulostavien pistokokeiden avulla ja välttää tukeutumasta laatupentustatuksen myöntämisessä pelkkään kasvattajan omaan ilmoitukseen. Olisiko mahdollista lähteä rakentamaan laatupentustatuksen myöntämisen arviointia neuvonnallisemmasta lähtökohdasta? Kasvattajille tarjottaisiin neuvonta- ja keskustelukäyntiä kennelneuvojan toimesta jopa niin, että käynnistä perittäisiin pienehkö maksu kasvattajalta. Käynnin ohessa tarkastettaisiin laatupentustatuksen saamiseen liittyvät olennaisimmat kohdat.

Vapaaehtoisesta ohjelmasta toivotaan tietoa terveyden ja luonteiden ongelmakohtien ja rotujen keskiarvotiedon arviointiin. Tällaista saatavan tiedon sovellusta kannatta mielestämme mieltää vielä, sillä todennäköisesti vapaaehtoiseen ohjelmaan osallistuvat kasvattajat koirineen ovat laadultaan jotain muuta kuin rodun keskiarvo eli ohjelmalla kerätty tieto on todennäköisesti peräisin epäedustavasta otoksesta ja siten huonosti yleistettävissä kohdepopulaatioon. Vähintäänkin toteutuksessa, aineiston keräämisessä ja arvioinnissa tarvitaan merkittävää tilastotieteellistä osaamista. Sen sijaan ohjelma voisi tällaisenaankin toimia eräänlaisena kasvatustoiminnan tuotteistuksena. Rotujärjestönä toivoisimme, että ohjelman avulla kerätty aineisto olisi mahdollista luovuttaa rotujärjestöjen käyttöön vähintäänkin yhteenvetotasolla ja mahdollisesti yksilöintitiedolla varustettuna, jos kasvattaja antaa tähän suostumuksensa.

Pääsääntöinen vaatimus jalostukseen käytettävän koiran vähintään kahden vuoden iästä tuntuu meistä hyvältä ajatukselta. Toivoisimme tätä kohtaa täsmennettäväksi, koska nyt luonnoksen tekstistä ei yksiselitteisesti käy ilmi, pitääkö koiran olla täyttänyt kaksi vuotta astutuksen

tapahtuessa (kuten tulkinta on esimerkiksi PEVISA ehtojen täyttymisen ajankohdan suhteen) vai riittääkö kahden ikävuoden täytyminen pentueen syntyessä.

Hyvän jalostuskoiran vaatimukset ovat mielestämme varsin hyvin määritellyt. Jättäisimme kuitenkin käyttäytymisominaisuus kohdan jälkeen suluisissa olevan maininnan seurakoirista pois. Ymmärrämme maininnan tarkoituksen ja olemme hyvin samaa mieltä siitä, että seurakoirilta vaaditaan tiettyjä käyttöominaisuuksia. Asian laittaminen sulkuihin on kuitenkin asian ja lukijan aliarvioimista. Jos tuntuu, että seurakoiran käyttöominaisuuksien tärkeyden ymmärtämisessä on yleisesti puutteita, tulee asiaa edistää tiedotuksella eikä laittamalla asiasta mainintaa sulkuihin strategiatasoiseen tekstiin. Asia on hyvin ilmaistuna jäljempänä strategiatekstissä.

Jalostusneuvontaa koskevassa kohdassa sanotaan "JTO:aan perustuva rotujärjestön tai Kennelliiton antama jalostusneuvonta on suositeltava/pakollinen ennen jokaista pentuetta." Strategiatekstissä on osattava päättää, onko kyseessä vaatimus vai suositus! Yhdistyksemme on suosituksen kannalla.

Pidämme erinomaisena strategian painotusta luonteen tärkeyden arviointiin. Luonteen arvioinnin toteutusta kannattanee mielestämme vielä mieltä. Valitettavasti meillä ei ole tarjota tähän toimivana pitämäämme ratkaisua. Hyvää nyt ehdotetussa toimintatavassa on se, että luonnearvion saamiseksi tarjotaan useita vaihtoehtoja. Huolta taas herättää ulkomuototuomareiden asiantuntijuuden riittävyys luonnearvion antamisessa. Lisäksi toivoisimme tähän kohtaan selvää lupautusta Kennelliiton lisäresursseista luonteen arviointitilaisuuksien (luonnetesti, MH-luonnekuvaus) järjestämiseksi. Jalostuksesta hylkäävistä piirteistä puhuttaessa lausetta "tai jos sen käyttäytyminen kokeessa, luonnetesteissä, MH-luonnekuvauksessa tai BH-kokeessa on rodulle epätoivottavaa, sitä ei käytetä jalostukseen." on mielestämme syytä muokata. Tällaisenaan lause oikeastaan tarkoittaisi vähänkin heikommin käyttäytyvien (=ihanteeseen nähden epätoivotusti) koirien sulkemista jalostuksesta. Voisiko lausetta jopa harkita poistettavaksi kokonaisuudessaan ja tukeutua kappaleen alussa määriteltyihin tärkeimpiin mitattaviin ominaisuuksiin, joihin rotujärjestöt sitten luonnetavoitteissaan tekevät rotukohtaiset raja-arvot.

Rakenne ja anatomia kohta on mielestämme hyvä.

Perinnöllisiin vikoihin liittyvien kappaleiden sisältö on mielestämme pääsääntöisesti hyvä. Periytymistapoihin ja geenitesteihin liittyvä kappale kaivannee pientä muotoilua, koska vain kantajista puhuminen sivuuttaa dominantisti periytyvät sairaudet. Ehdotus: "Yhden geeniparin säätelemille vioille ja sairauksille pyritään saamaan geenitestit, joiden avulla koiran perimän laatu voidaan selvittää." Lause "Ohjeistus rotukohtaisista toimenpiteistä tulee liittää JTO:aan." on epämääräinen eikä siitä käy selville, mitä toimenpiteitä tarkoitetaan. Täsmenäisimme lisäksi seuraavaa lausetta mahdollisesti näin: "Jos geenitestiä ei todennäköisesti voida saada aikaan, kehitetään vialle tai sairaudelle standardoitu ja toistettavissa oleva kliininen tutkimusmenetelmä, jonka avulla koirien arvoa jalostusyksilöinä voidaan arvioida." Yleisesti toivoisimme jalostusstrategiaan lisättäväksi kannanoton, jossa Kennelliitto sitoutuu käytännössä helpottamaan geenitestien hyödyntämistä pyrkimällä järjestämään riittävät resurssit geenitestien integroimiseksi osaksi Kennelliiton piirissä tapahtuvaa käytännön jalostustyötä.

Myöhään puhkeaviin sairauksiin liittyvä vaatimus tuntuu järjestöstämme kovin jyrkältä linjaukselta etenkin näin voimakkaasti rekisteröintiin liittyvillä sanktioilla varustettuna. Strategialuonnos ottaa

jo kantaa jalostuskoirien ikään suosittamalla pääsääntöisesti vasta yli 2-vuotiaiden koirien jalostuskäyttöä. Näkisimme, että voisimme lähteä ensin liikkeelle tästä suosituksesta, seurata sen vaikutuksia ja tarvittaessa lisätä tiukempia vaatimuksia myöhemmässä vaiheessa.

Määrällisesti periytyviin sairauksiin liittyen luonnoksessa kirjoitetaan: "Koiran jälkeläisistä tulee kahden pentueen jälkeen tutkia satunnainen 50 % otos, ja koiraa käytetään uudestaan jalostukseen vain, jos jälkeläiset ovat rodun keskitasoa parempia ja terveempiä. Rotukohtaisessa JTO:ssa määritellään tämä keskitaso.". Ymmärrämme ajatuksen tämän vaatimuksen takana ja pidämme jälkeläisnäyttöä tärkeänä yksilön jalostusarvon mittana. Poistaisimme kuitenkin nämä lauseet ja jättäisimme yleisemmän tason ohjeeksi kappaleen alun. Perustelut: pidämme utopistisena (valitettavasti) saada aikaan riittävän kattavaa keskiarvotasoa kaikista määrällisesti periytyvistä ominaisuuksista kaikista roduista eli yleisvaatimuksena tämän kaltainen tutkimusvaatimus on käytännössä liian epäluotettavasti toteutettavissa. Tiedonhankinta ei valitettavasti ole toistaiseksi niin kattavaa ja laadukasta, että näin tiukkaa tutkimusvaatimusta olisi mielestämme järkevää lähteä ajamaan eteenpäin . Lisäksi muotoon "tulee tutkia" kirjoitettu teksti aiheuttanee Kennelliitolle tulevaisuudessa periaatteellisen ongelma -mitä keskusjärjestötasolla tehdään, jos strategiaan jyrkästi kirjoitettu vaatimus ei toteudu. Jos tutkimuskohta päätetään säilyttää jalostusstrategiassa, on sanamuotoa on mielestämme pehmennettävä suositustasolle tai huonompana vaihtoehtona, liitettävä vaatimukseen selkeä sanktio. Eli yhteenvetona, pitäytyisimme suosittelemaan jälkeläisten tutkimista osana määrällisesti periytyvien sairauksien vastustusta ja mahdollisesti lisäisimme suositukseksi yhdistelmien tarkan harkinnan määrällisesti perityissä ominaisuuksissa.

Lisääntymiseen liittyen pehmentäisimme keinosiemennykseen liittyvää kohtaa varaamalla keinosiemennyksen pääsääntöisesti koirille, jotka ovat aiemmin lisääntyneet normaalisti.

Pitkäikäisyyteen liittyen jättäisimme yksityiskohtaisen suosituksen eliniästä jalostusstrategian ensimmäisestä versiosta pois, koska elinikäseuranta on jalostustietojärjestelmässä käynnistetty kovin tuoreesti ja taustatieto ei siten vielä riitä suosituksen toteuttamiseksi. Pitkäikäisyyteen liittyvää tavoitetta ehtinee tarkentamaan strategian seuraavissa versioissa, jos se katsotaan silloin tarpeelliseksi.

Jälkeläismääriin liittyvässä kohdassa muotoilisimme lauseen: "Kunkin rodun isien ja emien lukumäärän suhde tulee sukupolvittain eli nelivuotisjaksoittain olla vähintään 0,70." hieman pehmeämmin. Käsittääksemme tässä on tarkoituksena kirjata strategiaan tavoite ja yhteinen normi eli kirjoittaisimme: "Kunkin rodun isien ja emien lukumäärän sukupolvittaisen suhteen tavoite on 0,70 tai korkeampi." Näin teksti olisi vähemmän vihamielistä lukea ja toisaalta, välttyisimme jälleen hankalalta periaattelliselta ongelmalta -mitä sitten tehdään, jos strategiaan jyrkästi kirjattu vaatimus ei toteudu?

Rotujärjestömme mielestä roturisteytysten ja maatiaiskoirien rotuunoton mahdollistaminen on erittäin myönteistä kehitystä. Toivoisimme asiaa vietävän jopa hieman tämän hetkisen luonnoksen sisältöä pidemmälle vapauttamalla ja helpottamalla rotumuunnosten (koko, väri, karvanlaatu) välillä tehtävää risteytystä merkittävästi. Esimerkiksi saksanpystykorvien eri kokomuunnosten välinen risteyttäminen ja rotumuunnoksesta toiseen siirtäminen (mittauksen jälkeen) tulisi mahdollistaa, jotta perinnöllisen monimuotoisuuden eteen tehtävä työ saisi oikeasti uutta aineistoa käyttöönsä tämän päivän vaihtelun katoamisen jarruttamisen lisäksi.

Kouluttamiseen liittyvä lause: "Ulkomuototuomarien kouluttaminen, ks. kohta 5 otsikko Anatomiset ääripiirteet." on valitettavasti meistä tällaisenaan käsittämätön. Tämä pitänee kirjoittaa auki paremmin.

Vuolasvirran "rinnakaispalkinto" on hieno idea!

Lause "Vapaaehtoisen terveys- ja luonneohjelman käynnistämiseksi ja mainostamiseksi järjestetään rahakeräys, hankitaan esimerkiksi jokin myyntituote, jonka tuotto menee järjestelmän pystyttämiseen." ei kuulu strategiaan vaan on strategian yksityiskohtaisempaa toteuttamissuunnitelmaa. Ehdotamme lauseen poistamista.

Kohta 5.

Luonteeseen ja käyttäytymiseen liittyvä kohtaan: "Kun luonneominaisuuksien eri mittareista on kertynyt rodulle tarpeeksi tietoja, voidaan niille aloittaa BLUP-indeksilaskenta." toivoisimme mainintaa siitä, että Kennelliitto auttaa rotujärjestöjä indeksilaskennan toteutuksessa. Tähän työhön pitäisi järjestöme mielestä ohjata Kennelliiton resursseja.

Perinnöllisiin vikoihin ja sairauksiin liittyvään kohtaan: "Jalostustietojärjestelmään lisätään rodun keskiarvo kunkin tallennettavan, määrällisesti periytyvän vian ja sairauden kohdalle, jotta koiria voidaan jalostusvalinnassa verrata rodun keskitasoon nähden." toivoisimme lisäyksen "Keskiarvotiedon tallentamiseen ryhdytään, kun ominaisuuden jakaumasta (tilastollisista tunnusluvuihin) on olemassa riittävän luotettavaa tietoa." .

Pitkäikäisyydestä ja kuolinsyistä sekä monimuotoisuudesta riittäisivät mielestämme yleisemmät linjaukset. Nyt luonnoksessa oleva teksti on mielestämme liian yksityiskohtaista tekstiä, esimerkit ja epämääräiset vaihtoehdot eivät kuulune strategiaan.